

Brev dato: 16-12-2025
Sagsnr. 2025 - 19465
Akt. nr. 25848940

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: nap@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartunut ilaasortaq
Jens NapātōK', Naleraq
/Maani

Kalaallit Nunaata imartaata killingata avasinnerulersinnerata kingunerisinnaasai pillugit § 37 naapertorlugu apeqqummut 2025/109-mut akissuteqaat

Asasara Jens NapātōK',

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu Kalaallit Nunaata imartaata killingata avasinnerulersinnerata kingunerisinnaasai pillugit Naalakkersuisunut apeqquaqateqarputit. Apeqqutitit uannit akineqartussatut innersuunneqarput.

Apeqqut 1 pisariuvoq apeqquillu tamakkiisumik akinissaanut namminersorlutik oqartussani Danmarkimilu ministereqarfiit attuumassuteqartut akimorlugit itisiliilluni misissueqqissaarnermik pisariaqartitsiviulluni. Taamaalluni misissueqqissaarnermik tamakkiisumik suliaqartoqanngilaq, tamannami sulisunik naalakkersuisoqarfiup piginnisaanik pisariaqartitsiviussammat. Apeqqut 1-mut akissut tulluuttoq taamaallaat qulequttanit tigulaakkat itisiliinerusinnaasumik misissueqqissaarnermi suliarineqartut ilaattut isigineqassaaq.

Apeqqutitut akissutitut Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit kiisalu Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmit tusarniaanermut akissutitigut tigusaqartoqarpoq. Apeqqut 1-p ilaanut tunngatillugu Forsvarskommandomit Forsvarsministeriamit, Udenrigsministeriamit kiisalu Justitsministeriamit, Rigspolitiinit Kalaallillu Nunaanni Politiinit akissummut ilapittuutit aamma pissarsisoqarpoq.

Forsvarsministeriap akissutaa imartap annertusineqarsinnaanerattigut Illersornissaqarfiup isumagisassanik isumaginninneranut kinguneqaataasut pillugit Forsvarskommandop naliliineranik aallaaveqartoq, ministeriaqarfiup ilisimatitsissutigaa. Forsvarsministeriap akissutaa taamaallaat Illersornissaqarfiup isumagisassanik isumagisarpiaanut kinguneqaatinut taamaallaat sammisaqarfiuvoq, Pinngortitamummi Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik aamma Udenrigsministeriamit Kalaallillu Nunaanni Politiinit/Justitsministeriamit ilapittuutit piniarsimasoq malugineqarmat. Forsvarsministeria taamaalluni assersuutigalugu imaani inatsisinut kinguneqaatinut, Udenrigsministeriamit isumagineqartunut nassuiaateqanngilaq. Taamattaq Forsvarsministeriap akissutaani Kalaallit Nunaata imartaata annertusineqarneranut kinguneqaatinik periarfissanillu kingusinnerusukkat nassuiaataasinnaasunut sillimmartaaruteqarpoq.

Apeqqutit imarisaata annertunera itisiliisumillu misissueqqissaarnermik pisariaqartitsiviunera pillugu, tamanna akissummi, tamakkiisumik akissutaasutut isigineqanngitsumi sillimmartaarfigineqarpoq.

1. Kalaallit Nunaata imaani akisussaaffeqarfusoq Danmark-imisut Savalimmiunisullu 3 sœmil-imiit 12 sœmil-imut allannqortissagaanni, kingunerisassat periarfissallu suuppat?

Kalaallit Nunaata imartamik akisussaaffeqarfia 3 sœmilinit 12 sœmilinut annertusineqarnera aallaqqaammut Kalaallit Nunaata oqartussaaffigisaanik annertusineramik kinguneqassaaq. Imartap oqartussaaffigineqartup annertusinera FN-p Imartat pillugit isumaqatigiissutaanut naapertuuppoq, 12 sœmililu angullugu annertusineqarsinnaalluni, tak. Imarta pillugit isumaqatigiisummi artikel 3.

Udenrigsministeria ima paasissutissiivoq:

"Imartap oqartussaaffigisap annertusinera Kalaallit Nunaata eqqaani imartanik atitunerusunik nunami malittarisassanik aalajangersaanissamik attuutsitsinissamillu periarfissamik ammaavoq.

Naalagaaffik Aningaasaqarnermut Killeqarfiup iluanit imartami oqartussaaffigisap iluani kisimi avatangiisinut malittarisassanik aalajangersaallunilu atuutsitsinissamik annertunerusumik periarfissaqarpoq. Imartamik oqartussaaffigisamik annertuliineq taamaalilluni avatangiisunut navianaatinik mingutsitsinernillu pinaveersimatitsisumik pilersitseqqinnermillu suliniummik sulit nukittorsaanerussaaq.

Tamatuma saniatigut annertuliineq sakkutuut umiarsuaat sakkutuullu timmisartui nunanit allaneersut Kalaallit Nunaata qulaatigut imartaanilu killiligaanngitsumik angalaarsinnaanerannik annikilliliissaaq.

Imartap oqartussaaffigisap annertusinera aamma usinik navianartunik umiarsuarnik assartuinnermi ilisimasortaqarnissamik pisussaaffeqarnermut ilaatinneqarsinnaasunut tunngatillugu, umiarsuarnik angallannermik isumannaallisaanermik pitsannguisinnaavoq.

Kalaallit Nunaata Canadallu akornanni imartat nerukinnerit tamakkiisumik annertusinerat, imartat immalluunniit ilaat, manna tikillugu Aningaasaqarnikkut Killeqarfiup iluanissimasut imartatut oqartussaaffinnqornissaat malitsigisinnaavaa. Imartat pillugit Isumaqatigiisummi nunat tamat ikerasaat nutaat taamaaliornikkut pilersinnaassagunarput. Imartanik siuliani taaneqartutut ittunik imartamik annertuliineq killilerneqarpat tamanna pinngitsoorneqarsinnaavoq, taamaalilluni Canadamik oqaloqateqarnikkut umiarsuit pisariaqartitaannik isiginnittumik naammattumik atitussusilimmik Aningaasaqarnikkut Killeqarfimmik pilersitsisoqarluniluunniit attassiinnartoqarpat. Taamatut aaqqiineq Bornholmip avannaani Femern Bœltimilu atorineqarpoq.

Naalagaaffiup sineriallip imartani isumaqatigiisummi artikel 245 malillugu kisimi nammineq imartami oqartussaaffigisamini malittarisassiornissamik, akuersissuteqarnissamik imaanilu ilisimatusarnissamik pisinnaatitaanera, suliallu taakku naalagaaffiup sineriallip erseqqissumik akuersineratigut taamaallaat ingerlanneqarsinnaanerat, oqaatigineqassaaq."

Imartamik nakkutilliineq

Annertunerulersitsinerup Illersornissaqarfiup oqartussaaffimmik piffimmi annertunerusumik pinissaa, Forsvarskommandop nalilerpaa, Illersornissaqarfiummi manna 0-mit 3 sœmilimut killeqarfimmi oqartusaaanermik nakkutilliineq ingerlappaa, 3 –

12 s milillu iluani imartamik alapernaarsuineq kisiat ingerlallugu. Imartap oqartussaaffigisap 12 s milinut annertusinera taamaalilluni oqartussaaffimmik nakkutilliinermi pisariaqartitsinerup annertuumik annertusineranik malitseqassaaq.

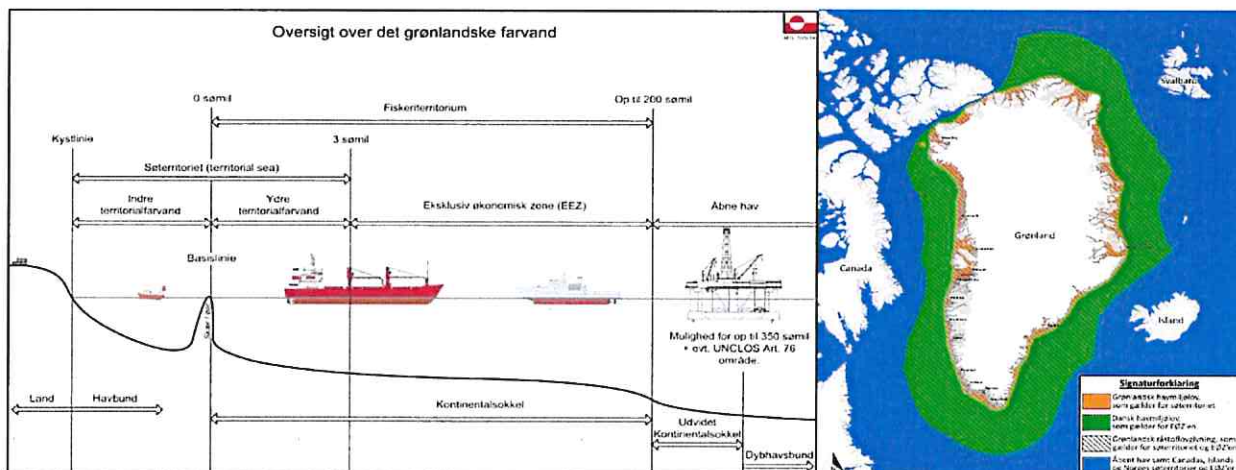
Justitsministerip Rigspolitiit aqqutigalugit Kalallit Nunaanni Politiinut oqaaseqarnermini ima ilisimatitsissuteqarpoq:

"Ataatsimut isigalugu

Imartap oqartussaaffigisap 3 s milinit 12 s milinut allilernera Kalaallit Nunaanni politiit pinerluttaalisitsinermi oqartussaaffiannik annertooujussuarmik annertunerulersitsissaaq. Tamanna piffimmi nunani allamiut umiarsuaanni pinerlunnernik pisunut atatillugu annertuumik sunniuteqarsinnaavoq. Tamanna ulluinnarni assersuutigalugu sulinermi ajutoornernik kiisalu inatsisinik unioqqutitsinernek suugaluartunulluunniit tunngasinnaavoq. Tassunga atatillugu ingammik imartap oqartussaaffiup iluani umiarsuarni takornariartaatini toqusoqartarneranni amerlassutsit qaffannissaat ilimagineqarsinnaavoq, toqusoqartarneranimmi pisut arlallit, ullumikkut imartap oqartussaaffigisap avataani (taamaalillunilu aamma Kalaallit Nunaanni Politiit oqartussaaffigisaasa avataanni) pisut, imartap oqartussaaffigisap annertusineqarnerani politeeqarfiup oqartussaaffigisaata iluaniilertussaammata. Taamaattoq politeeqarfiup suliassatut oqartussaaffigisai tassunga atatillugu qanoq annertunerulertigissanerat nalileruminaappoq."

Imaani avatangiisit

Kalaallit Nunaannut attuumasumik imaani avatangiisinut immikkoortumut oqartussaaffik Kalaallit Nunaata Danmarkillu avillugu oqartussaaffigaat. Ulloq 1. januar 1993-p kingorna Kalaallit Nunaat imaani oqartussaaffimmik inatsisiliornissamut piginnaatitaavoq. Oqartussaaffimmut taamaalilluni sinerissamut qanittut soorlu kangerluit iterlaallu, kiisalu imartat oqartussaaffigisat basisliniamit 3 s milinik uuttorlugu avammut tunngassutillit tamarmik ilaapput. (takuuk titartagaq 1.)

Titartagaq 1: Kalaallit Nunaanni imartanut illeqarf it agguarsimanerat titarneqarnerallu.

Danmarki imaani avatangiisinut 3 s milimik killeqarfimmit avammut 200 s milinut inatsisiliorsinnaanermut piginnaatitaavoq, tassa *aningsaasaqarnermi killeqarfimmi*. Kalaallit Nunaat nunamit 3 s milinik tikillugit isorartussusilimmi imartami imaani avatangiisit illersorneqarnissaat akisussaaffigaa, Kalaallillu Nunaata nunat tamat

akornanni avatangiisinut malittarisassani imartami tassani atuuttuni naammassinninnissamut pisariaqartunik malittarisassanik aalajangersagaqarpoq.

Annertuliinerup malitsigisaanik Kalaallit Nunaat imartamut annertunerusumut inatsisitigut akisussaalissaaq. Maannakkut Danmarki umiarsuarnut 3 sœmilip 12 sœmilillu akornanni mingutsitsisunik inatsisitigut malersuinermut isumaginnittuuvoq. Kalaallit Nunaata imartani annertusitissaguniuk, umiarsuit taakku inatsisitigut malersornissaat kalaallit isumagisassarilissavaat.

Imartamik oqartussaaffik 3 sœmilip 12 sœmilinut annertusineqarpat, Kalaallit Nunaat nammineerluni avatangiisinut malittarisassanik imartamut tassunga atuuttussanik atulersitsisinnalissaaq, tassani immikkut maleruagassaasinnaasut Kalaallit Nunaata kissaatigiumaarsinnaasai ilanngullugit. Taamaattoq nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit arlallit imartani taakkunani sakkortuumik avatangiisinut piumasaqaateqartut atuupput. Taamaammallu immikkut malittarisassaliorsinnaanermut periarfissaq killeqarpoq. Taamattaq Kalaallit Nunaat kissaateqaruni, Kalaallit Nunaata nunamit 3 sœmilip 12 sœmilillu akornanni piffimmi immikkut malittarisassiornissaanik Danmarki qinnuigisinnaavaa.

Kalaallit Nunaata imartamut oqartussaaffini 3 sœmilip 12 sœmilinut annertusissappagu, imaanut avatangiisinut inatsimmik nutartikkamik kiisalu imartap annertusiffianut nalunaarutiniq nutaanik maleruagassanik suliaqartoqassaaq. Tamanna nunat tamat isumaqatigiissutaat 3 sœmilip 12 sœmilillu akornanni atuuttut naammassineqarnissaat qulakkeerniarlugu pisariaqarpoq. Tamatuma saniatigut nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit Kalaallit Nunaata/Danmarkip ilaaffigai. Kalaallit Nunaata imartaq oqartussaaffini annertusissappagu, taakku isummerfigineqartariaqassapput, nalunaarutinillu nutaanik suliaqartoqarsinnaalluni. Inatsisinik nutarterineq kingornalu atuutliersitsineq atuutliersinerlu allaffissornikkut isumalluutiniq amerlanerusunik atuinermik malitseqassaaq.

Imartamik oqartussaaffimmik annertuliineq aamma Danmarkimut naalagaaffeqatigiit inatsisaasa ilaannik, Kalaallit Nunaata imartaani 3 sœmilip avataannut atuuttunik allannguisussamut arlalitsigut aningaasartorfiussaaq, taamaalilluni imartap oqartussaaffigisap maanna 12 sœmilip tikillugit isorartutigilerneranik naalagaaffimmi inatsisit takutitsisunngorlugit. Akerlianik Danmarkimut arlaatigut ileqqaaruteqarnermik tamanna kinguneqassaaq, Danmarkimmi 3 sœmilip 12 sœmilillu akornanni piffimmut avatangiisinut malittarisassat suliarisarunnaartussaammagit.

Imartami oqartussaaffik annertusineqarpat imartatta Kalaallit Nunaata uuliaarluernermut akisussaaffiata ataaniittup annerulernera tamatuma kingunerissavaa. Tamatuma imaani avatangiisinut upalungaarsimanerup annertusineqarlunilu nukittorsarneqarnissaa kingunerissavaa, taamaalilluni 3 sœmilip avataaniittunik isumaginnissinnaaneq pisinnalissalluni, tamatumalu nunatsinni upalungaarsimasunut annertunerusumik aningaasartuuteqarnissaaq malitsigissavaa.

Taamatullu aamma Danmarkimik (Issittumi Sakkutooqarfik aqqutigalugu) qanoq annertutigisumik imartap oqartussaaffigisami avatangiisinut malittarisassat atuutliersineqarnerannik Kalaallit Nunaannik sulii ikiunnissaa oqaloqatigiissutigineqassaaq,

soorlu tamanna maanna imaani avatangiisit pillugit inatsimmi kapitali 18-mi aamma 19-mi aamma §§ 64-66-mi pisarteq.

Forsvarsministeria ima paasissutissiivoq:

"Imaani avatangiisinik mingutsitsineq

Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaata imartaani (basislinjamit avammut 3 sœmilik tikillugit) imaani avatangiisinik mingutsitsineq tiguaat. Danskit illersornissaqarfiat Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut killegarfiani (basislinjamit 3 sœmilimit 200 sœmilimit) imaani avatangiisinik mingutsitsinermik akiuniarnermik akisussaasuvoq. Forsvarsministerip Namminersorlutillu Oqartussat Tunngaviusumik isumaqatigiissutaanni 2017-meersumi ima allassimasoqarpoq: "Kalaallit Nunaata imartaani uuliamik akuutissanillu annertuumik mingutsitsisoqarnerani, Namminersorlutik Oqartussat danskit naalagaaffiat mingutsitsinermik akiuinissamik qinnuigisinnaavaa, danskillu naalagaaffiat taamatut qinnuiginninnermik akuersinissamik pisussaaffeqarpoq, tassunga aningaasartuutit matussusiineq ilanngullugu." (nammineq nutsigaq).

Kalaallit Nunaata imartami akisussaaffia 3 sœmilinit 12 sœmilinit annertusineqarpat, Illersornissaqarfiup imaani avatangiisinik mingutsitsinermik akiuinissamik passussinermi akisussaaffia, tamatuma annertoqqataani annikillissasoq Forsvarskommandop paasissutissiissutigaa. Kalaallit Nunaata imartamik akisussaaffigisaani annertuliinerup Tunngaviusumik isumaqatigiissummik 2017-meersumik nutarterinissaq pisariaqalersissagunaraa, Forsvarskommandop ilanngullugu paasissutissiissutigaa."

Justitsministeriap Rigspolitiit aqqutigalugit Kalaallit Nunaanni Politiit oqaaseqarnerisigut ima paasissutissiissutigai:

"Imaani avatangiisit

Kalaallit Nunaanni Politiit Kalaallit Nunaanni pinerluuteqarnernik suliat tamaasa pinerluttaalisitsinikkut malersortarpai – tamatumani immikkoortup tiguneqarsimanera imaluunniit immikkoortup danskit suli oqartussaaffigineraat apeqqutaatinnagu. Akerlianik inuinaat akornanni eqqartuussitsitsigut suliassanngortitsinermi illuatungiusutut – soorlu taarsiivigineqarnissamik suliame - piginnaatitaaneq imartami annertuliissutissatut siunnersuutigineqartumi ilaasumi, Naalakkersuisut akisussaaffianniissinnaavoq. Kalaallit Nunaanni Politiit ullumikkut imaani avatangiisit pillugit inatsit naapertorlugu Issittumi Sakkutooqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut killegarfiata iluani tamarmiisumi (basislinjamit 200 sœmil tikillugu) nakkutilliinermik oqartusaanermik pisussaaffilerneqarnerat oqaatigineqassaaq, taamaammallu allannguutissatut siunnersuutigineqarteq Kalaallit Nunaanni Politiit avatangiisinut inatsisip iluani akisussaaffimmik isumaginninneranut sunniuteqassanngilaq."

Ilisimasassarsiortarnermut immikkoortoq

Avannaarsuani Kangianilu Nunamut Allannugtsaalisamut isersinnaaneq Kalaallit Nunaata avannaarsuani kangianilu Nuna Allannugtsaaliugassatut Immikkoortitaq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 7, 17. juni 1992-meersumi (Nuna

allanngutsaalisap pillugu nalunaarut) maleruagassiorneqarpoq. Imartaq Nunap allanngutsaalisap avataaniittoq aamma ilaatinneqarpoq. Tamatuma umiarsuit Avannaarsuani Kangianilu basislinjamit 3 sœmilinik qaninnersumi umiarsuit Nunami eqqissititami angalasut, piffimmut isinnginnerminni tamaani angalasinnaanermut akuersissuteqarnissaat, tamatuma malitsigaa. Inuit Avanersuarmi Ittoqqortoormiinilu najugaqartut, peqatigisaanillu inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersumik attuumassuteqartut Nunamut allanngutsaalisamut taassumalu imartaanut akuersissummik pisariaqartitsinngillat. Inuit taakku piniartuugunik peqatigisaanik Nunami allanngutsaalisami taassumalu imartaani ileqqutoqqat atorlugit inuussutissarsiornermik ingerlatsisinnaatitaapput.

Taamattaaq Nunami allanngutsaalisami angallanneq *Justitsiminsiteriap Kalaallit Nunaata ilaanut isersinnaanermut angallannermilu atugassarititat pillugit Nalunaarutaa nr. 138, 8 februar 2010-meersukkut* (angalanermut nalunaarut) aalajangersarneqarpoq. Nunami allanngutsaalisami imartamilu tassunga atasumi angallanneq taamaalilluni angalanermut nalunaarut naapertorlugu akuersissuteqarnissamik aamma piumasaqaateqarfiuvoq (ilisimasasiornermut akuersissummik taaneqartoq).

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik 2025-mi ilisimasassarsiornermik qinnuteqaatinik 200-nit amerlanerusunik tigusaqarpoq, akuersissutinillu 112-nik tunniussilluni. Akuersissutinit taakkunannga 60-t takornariarnermut ilisimatusarnermullu attuumassuteqartumik Nunap allanngutsaalisap imartaani angalanissamut tunngassuteqarput.

Imartap oqartussaaffigisap 3 sœmilinit 12 sœmilinut annertusinera piffimmut ilisimasassarsiorfimmut ima kinguneqaateqarsinnaavoq:

- Inatsimmik, ilitersuummik periutsinillu nutarterineq: Imartap oqartussaaffigisap annertusinera inatsisinik atuuttunik, ilitersuinnermik atortussianik suleriaatsinillu nutarsaanermik pisariaqartitsiviussaaq. Tamanna aamma nunanit allanit qinnuteqartunik, ilisimatusarfinnik umiarsuarnillu takornariartaatinik ingerlatsisunik ilitersuinnermik pisariaqartitsinerit annertusineranik malitseqarsinnaavoq.
- Qinnuteqaatit amerlineri: Annertuliinerup ilisimasassarsiornermik amerlanerit, imartap annertusisap iluani ingerlatsigunik, akuersissuteqarnissamik piumasaqaammut ilaatinneqalernerat kingunerisinnaavaa. Tamatuma ilisimasassarsiornermiluni qinnuteqaatit amerlinerat kingunerisinnaavaa. Umiarsuit qanoq amerlatigisut Nunap allanngutsaalisap qanittuani 3 sœmilit 12 sœmilillu akornanni piffimmi maanna ingerlaartarnerannik kisitsisitaliinissaq, naammattumik paasissutissanik toqqammaveqannginneq pissutigalugu pisinnaasimannigilaq.
- Allaffissornikkut nammakkersuutit annertusinerat: Inatsisinik, ilitersuutininik periutsinillu nutarsaaneq kiisalu qinnuteqartut amerlisinnaanerit Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmi isumalluutininik atuinerup sulianillu ingerlatsinerup annertusineranik pisariaqartitsiviussaaq. Tassani qinnuteqaatinik uppersaatinillu, allaqatigiinnerit, isumannaallisaanermi upalungaarsimanermillu pilersaarutininik naliliinnerik suliarinninnerit kiisalu oqartussanik attuumassuteqartunik ataqatigiissaarinnermik tusarniaanernillu suliaqarnerit ilapput. Imartamik ingerlatat amerlinerat taamaalilluni ingammik Issittumi Sakkutooqarfimmik Kalaallillu Nunaanni Politiinik, aammali

oqartussanik allanik ataqatigiissaarinerup nukittorsarnissaanik
pisariaqartitsinermik taamaalilluni malitseqarsinnaavoq, ingammik
upalungaarsimanermut, SAR-imik pilersaarutitut aarlerinaatinillu nalilersuinermi.
Allaffissornikkut nammakkersuutit annertusinerat taamaalilluni aamma
tusarniaavinni suleqatigisanilu taakkunani aamma malunniutissaaq.

Forsvarsministeria ima paasissutissiivoq:

*"Ilisimasassarsiornissamik akuersissutit pillugit tusarniaanernik suliarinninneq
"Kalaallit Nunaata ilaanut isersinnaaneq angallannermilu atugassarititat pillugit
nalunaarummi" (angallannermi nalunaarut) Avannaarsuani Kangianilu
imartanihunnit taakkununga attuumasuni akuersissuteqarnani angallanneq
inerteqqutaasoq, § 1-mi allassimavoq. Imartap annertusinera taamaalilluni
immikkoortup akuersissuteqarnissamik piumasaqarfiusup annertusineranik
malitseqassaaq. Namminersorlutik Oqartussat Ilisimasassarsiornermut
allaffikkoorlugu akuersissutinik taakkunanga tunniussisartuuvog,
taakkunungalugu Issittumi Sakkutooqarfik tusarniaaffigineqartarpoq.
Immikkoortumut tassunga tikeraat amerlanerit (ass. umiarsuit takornariartaatit)
sinerissap qanittuani ingerlatsisareermata, imartamik oqartussaaffigisamik
annertuliineq qinnuteqaatit taakku amerlassusaasa misinnartumik
annertusineranik kinguneqassanngitsoq, Forsvarskommandop naliliutigaa."*

Kalaallit Nunaanni Politiit Rigspolitiit aqutigalugit oqaaseqaataatigut, Kalaallit Nunaanni
Politiit Issittumi Sakkutooqarfik peqatigalugu ilisimasassarsiornissamik qinnuteqaatini
tamani aalajangersimasumik tusarniaavigineqartartuunerata taamatullu aamma oqartussat
SAR-imut tunngatillugu akisussaaffeqarnerat pissutigalugu naaggaarsinnaatitaanerata,
Justitsministeriap oqaatigaa. Ilisimasassarsiornissamik qinnuteqaatit amerlissappata,
aamma Kalaallit Nunaanni Politiini tusarniaanernik taakkunanga suliarinninnernut
ataasumik allaffissornikkut nammakkersorneqarneq aamma annertusissaaq.
Ilisimasassarsiornissamik qinnuteqaatit amerlinerat aamma Nunami allanngutsaalisami
sakkunik akuersissutinik qinnuteqaatit aamma amerlinerinik malitseqassaaq.

Ujarlernerit annaassiniarnerillu (Search and Rescue, SAR)

Jusitsministeria Rigspolitiit aqutigalugit Kalaallit Nunaanni Politiit oqariartuutaannik ima
paasissutissiivoq:

"Search and Rescue

*Search and Rescuemik annaassiniarnernik Issittumi Sakkutooqarfiup Kalaallillu
Nunaanni Politiit akornanni akisussaaffimmik agguataarinninnermik
ataqatigiissarineq ullumikkut Kalaallit Nunaat kaajallallugu titarsinikkut nunap
assingatigut killilerlugu ministereqarfikkut isumaqatigiissutaavoq.*

*Titarnerpup avataani imartamut tunngasut tamarmik Issittumi Sakkutooqarfiup
akisussaaffeqarfigai, titarnerpup iluaniittut tamarmik, piffiit imartaannik
taaneqartut, Kalaallit Nunaanni Politiit Issittumilu Sakkutooqarfiup avillugit
akisussaaffigaat. Titagaq annertuutigut basislinjamut assinguvoq. Akisussaaffiup
taassuma agguarnerata isumaqatiginninniutigeqqinnissaa pisariaqassanngitsoq,*

Kalaallit Nunaanni Politiit naliliipput, basislinjami allannguutitut siunnersuutigineqartuni kalluarneqanngilaq.

Akisussaaffiit agguarsimanerat SAR Grønland, Bind 1, qupperneq 42-mi nassaassaavoq (SAR Grønland linki una atorlugu nassaarineqarsinnaavoq: <https://www.forsvaret.dk/globalassets/fko-/--varnsfalles/ako/dokumenter/2023/-sar-gronland-bind-i-1-.pdf>)”

Forsvarsministeria ima paasissutissiivoq:

”Ujarlernernik annaassiniarnernullu akisussaaffik Kalaallit Nunaanni Politiit Illersornissaqarfiullu akornanni immikkut agguagaavoq, tassanilu imartap oqartussaaffigisap annertussusaa apeqqutaanngilaq. Taamaammat imartap oqartussaaffigisap annertusinera toqqaannartumik Ujarlernernut annaassiniarnernullu sunniuteqassaanngitsoq, Forsvarskommando naliliivoq.”

Avannaarsuani Kangianilu Nunap allanngutsaalisap aavataani ilisimatusarluni angalanerit

Ilisimatusarluni angalanerit nunani allamiut ilisimatussutsikkut imaani angalanerivaat Kalaallit Nunaata imartaani ingerlanneqartut, taamaattoq Kangiani Nunap allanngutsaalisap avataani (Avannaarsuani Kangianilu Nunami eqqissisimatitami angalaneq ilisimasassarsiornissamik akuersissummik, Namminersorlutillu Oqartussanit Nunami eqqissisimatitami akuersissummik piumasaqaateqarfiuvoq, taamaalillunilu ilisimasassarsiornermi angalanertut suliarineqassanani).

Udenrigsministeriap ilisimasassarsiorluni angalanissanut qinnuteqaatit suliarisarpai, Kalaallillu Nunaanut tusarniaasarluni, taakkulu Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataqtigiissartarpai. Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik oqartussa qarfinnit attuumassuteqartunit assigiinngitsunit tusarniaanermut akissutit tigusarpai, ass. pinngortitamut, avatangiisinut, aalisarnermut, piniarnermut, attaveqaatinut il.il. tunngasut. Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik assersuutigalugu Nunap allanngutsaaliukkap avataani Kalaallit Nunaata imartaani pinngortitami qajassuussanik akornusersuinerit pillugit oqaaseqaateqartarpoq. Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik ataatsimut tusarniaanermut akissummik Udenrigsministeriamut nassiussisarpoq.

Imartamik Kalaallit Nunaata oqartussaaffigisaanik 3 sœmilimit 12 sœmilimut annertuliineq immikkoortumut annertuumut tunngavoq ilisimasalinnik naliliinissamik isummernissamillu pisariaqartitsiviusoq, ilaatigullu ilisimasassarsiorluni angalanerit amerlanerit tusarniaassutigineqarnissaannik malitseqartussaq. Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik ilisimatusarluni angalanerit pillugit tusarniaanernut suliarinninnermut atatillugu Pinngortitaleriffimmik siunnersuinerimik pissarsisarpoq, taamaalillunilu tusarniaanerit amerlanerusut kiisalu piffiup attuumasup annertusinera aamma Pinngortitaleriffiup annertunerusumik suliaqarneranik malitseqassaaq.

Kalaallit Nunaata imartaata annertusinera Forsvarskommandomi aallartitaqarnikkut akuersisutininik qinnuteqaatit amerlanerit suliarineqarnissaannik pisariaqartitsinermik malitseqassasoq, Forsvarsministeriap oqaatigaa, imaanimi umiarsuit ilisimatusaatit maanna taamaallaat 3 sœmilimik killeqarfiup iluani aallartitaqarnikkut akuersisummik

qinnuteqartussat, annertuliinikkut 12 smilit tikillugit akuersissummik taamaattumik qinnuteqartartussanngussammata.

Naggasiullugu apeqqutip annertuujunera itisiliisumillu misissueqqissaarnermik pisariaqartitsiviunera erseqqissaatigineqassaaq, taamaammallu tamanna akissuteqarnermi sillimmartaarfigineqarpoq. Taamaammat akissut tamakkiisumik akissutitut isigineqassanngilaq

2. Kalaallit Nunaanni "sinerissap qanittuani aalisarnerup" killeqarfia 3 smil-imiit 12 smil-imut allanngortissagaanni, kingunerisassat periarfissallu suuppat?

Allannguinerup kinguneqaateqartitsinissaa naatsorsuutigineqassanngilaq. Nunatta imartaa avataaniittoq nunap killinganit smilit pingasut avataani inissisimavoq. Taamaattorli aalisarnek allamiut aalisariutaannik ingerlanneqartoq immap sinaanit smilinik aqqaneq-marluk iluani pisinnaanngitsoq Aalisarnermut Inatsimmi § 13-imi imm. 1 naapertorlugu aalajangersarneqarpoq. Immap sinaanit smilinik aqqaneq-marlunnik avasissusillip avataani allamiut aalisariutaasa aalisarsinnaanermut pisinnaatitaaffeqarsinnaanerat - nunat pineqartut akornanni isumaqatigiissutit aalajangersimasunit Aalisarnermut Inatsimmi § 13 tunngaveqartunit tunngaveqarput. Taamaattumik pisinnaatitaaffiit taakku imartanut oqartussaaffiup killilersorneqarneranit pinngillat.

Nunatsinni aalisarnek aalisariutini mikinerusunik (sinerissap qanittuani aalisariutini) aammalu aalisariutini avataasiutini anginerusuni smilit pingasut avataanniittartunik aalisarnermik immikkoortinneqarpoq. Taamaattumik ilaatigut aalajangersakkat immikkut atuutsinneqanngillat, soorlu uiluinniarnermi, saattuarniarnermi imaluunniit immikkut raajarniutini nalunaarsukkani.

Uiluinniarnermi aalisariut ataaseq avataasiorluni aalisarnermut atorneqartartut angissusaannik angissusilik sinerissap qanittuani smilit pingasut iluini aalisarsinnaatitaavoq. Saattuarniarnermi aalisariutit sinerissap qanittuani atorneqartartut immap killinganit smilinik 200-t tikillugit aalisarnissamut periarfissinneqarsimapput. Raajarniarnermi aalisariutit ataasiakkaat nalunaarsorneqarsimasut sinerissap qanittuani smilinik pingasunik iluani aalisarsinnaanermut oqaluttuarisaanermi tunngaviit aalajangersimasut tunngavigalugit periarfissinneqarsimapput. Tassanilu immikkoortut immikkut ittut aalisariutit sinerissap qanittuaniittuut imaluunniit imartami anginerusumiittuut sumiiffinni aalajangersimasuni immikkut aalajangersimasumik pisinnaatitaaffeqartillugit atorneqartarput.

Nunatsinni maanna aalisarnerit pisarnertut sinerissap qanittuanut avataasiorlunilu aalisarnermut agguasimanermik tamakkiisumik atuutitsinngitsut pingasuupput. Sinerissap qanittuani aalisarnerup smilit pingasunit smilinut aqqaneq-marlunnut avasissuseqalersinneqassagaluarpat, taassuma ajorseriaatitut malitsigisassai periarfissallu pilersitassai suusinnaanersut akisinnaanngikkitsik aalisagaqassutsimut aammalu ingerlatsiviit aalajangersimasut inissisimanerannik tunngaveqartussaammat Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu pilersornermut Naalakkersuisoqarfiup erseqqissarpaa. Taamaattorli eqaatsumik sinerissap qanittuani aammalu avataasiorluni aalisarnermut attuumanngitsumik ingerlatsisoqartareerpoq.

Forsvarsministeria ima paasissutissiivoq:

"Aalisarnermik nakkutilliineq

Aalisarnermik nakkutilliineq Kalaallit Nunaata aalisarnermik oqartussaaffianut killiligaavoq. Aalisarnermik oqartussaaffik Kalaallit Nunaata Aningaasaqarnikkut Killeqarfiatut (EEZ) Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaavoq, taannalu Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut killeqarfiatut Kalaallillu Nunaata imartaatut peqqussutini sukkulluunniit attuuttut malillugit aalajangersarneqarpoq. Illersornissaqarfiup Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermik Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmik ikorfartuineramik suliaa taamaalilluni imartap oqartussaaffiup 3 sœmilinit 12 sœmilinut annertusineratigut sunnerneqassanngitsoq, Forsvarskommando naliliivoq."

Jusitsministeria Rigspolitiit aqutigalugit Kalaallit Nunaanni Politiit oqariartuutaannik ima paasissutissiivoq:

"Aalisarnermut suliat

Aalisarnermik nakkutilliineq Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffigaat, tassanilu Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermik Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfiup Issittumilu Sakkutooqarfiup immikkoortui ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aalisarnermut immikkoortumi nakkutilliinermik isumaginnittuupput, aalisarnermullu inatsit naapertorlugu pingaarnertut Kalaallit Nunaanni Politiit suleqatigalugit nakkutilliinermi oqartussatut ingerlatsillutik.

Ullumikkut aalisarneq Kalaallit Nunaanni Politiit oqartussaaffigisaanni aningaasaqarnikkut killeqarfiup iluani ingerlareerpog, tassa Kalaallit Nunaanni Politiit aalisarnermut inatsit malillugu pinerluttaalisitsinikkut sulianik immikkoortumi oqartussat attuumassuteqartut qanimut suleqatigalugit suliarinninnissamik akisussaapput. Imartap oqartussaaffigisap annertusinerani assersuutigalugu aalisarnermut suliat il.il. suliarineqarnerat allannguuteqassanngitsoq, Kalaallit Nunaanni Politiit naliliipput."

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Vivian Motzfeldt